

# ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΑΚΡΗ

## ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

### ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ: «ΕΡΓΑΛΕΙΑ WEB 2.0»

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<b>1. Ιστολόγια (blogs) και ηλεκτρονική μάθηση .....</b>	<b>2</b>
1.1 Ιστολόγια: ορισμός, προέλευση, χαρακτηριστικά και λειτουργίες .....	2
1.2 Περιγραφή ενός ιστολογίου .....	3
1.3 Είδη ιστολογίων .....	5
1.4 Εκπαιδευτικές χρήσεις των ιστολογίων .....	6
1.5 Ιστολόγια, διάδραση και αναστοχασμός .....	7

# 1. Ιστολόγια (blogs) και ηλεκτρονική μάθηση

---

## 1.1 Ιστολόγια: ορισμός, προέλευση, χαρακτηριστικά και λειτουργίες

---

Ο όρος blog συνιστά συντομογραφική σύνθεση των όρων web (ιστός) και log (σημειωματάριο / ημερολόγιο). Είκοσι χρόνια ζωής χρειάζεται κατά μέσο όρο μια λέξη για να αποκτήσει θέση σε ένα έγκυρο επίτομο λεξικό. Σε άρθρο του ο Νίκος Δήμου<sup>1</sup> αναφέρει ότι ο όρος blog πρωτοεμφανίστηκε σε εφημερίδες και περιοδικά το 1999. Και στον περσινό διαγωνισμό δημοτικότητας λέξεων που οργανώνει ετησίως ο αμερικανικός εκδοτικός οίκος Merriam Webster, το blog κατέκτησε την πρώτη θέση, υπερσχύοντας των λέξεων «απερχόμενος» (2<sup>η</sup>), «εκλογικός» (3<sup>η</sup>), «ανάρτησης» (4<sup>η</sup>) και «τυφώνας» (5<sup>η</sup>). Με την ευκαιρία εμφανίστηκε και ο πρώτος έγκυρος ορισμός στο αγγλικό λεξικό της Οξφόρδης:

*«Ιστοσελίδα που ενημερώνεται συχνά, αποτελείται από προσωπικές παρατηρήσεις, παραθέματα προερχόμενα από άλλες πηγές κτλ. Συνήθως την ευθύνη έχει ένα άτομο και περιέχει δεσμούς με άλλες ιστοσελίδες. Δικτυακό ημερολόγιο»*

*(Oxford English Dictionary).*

Η Rebecca Blood, από τις πρώτες συγγραφείς ιστολογίων, τα ορίζει ως «προσωπικές ή ομαδικές ιστοσελίδες οργανωμένες από χρονολογημένες εγγραφές που παρουσιάζονται σε αντίστροφη χρονολογική σειρά (από τη νεότερη στην παλαιότερη). Περιέχουν υπερσυνδέσμους, υπερμέσα, σχόλια, προσωπικές σκέψεις, δοκίμια, άρθρα και συζητήσεις». Έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: προσωπική συγγραφική σφραγίδα, δομή που βασίζεται στους υπερσυνδέσμους, συχνές ενημερώσεις, ελεύθερη πρόσβαση στο περιεχόμενο μέσω διαδικτύου και αρχειοθετημένες εγγραφές (Bartlett-Bragg, 2003).

Τα ιστολόγια επίσης χαρακτηρίζονται από:

- το ανεπίσημο ύφος γραφής, που τοποθετείται στο όριο μεταξύ προσωπικού και δημόσιου χώρου.
- την ευκολία χρήσης τους, καθώς έχουν χαμηλό ή μηδαμινό κόστος και η κατασκευή και συντήρησή τους απαιτεί ελάχιστες τεχνικές γνώσεις.
- τη δυνατότητα συντήρησής τους από έναν ή πολλούς συγγραφείς, με ποικίλες «άδειες» επεξεργασίας και δημοσίευσης.
- τη δυνατότητα αυτόματης κατηγοριοποίησης περιεχομένου βάσει αντίστροφης χρονολογικής σειράς ή βάσει προκαθορισμένων από τους συγγραφείς κατηγοριών ή ετικετών (*tags*).
- τη διασυνδεσιμότητά τους, μέσω ενός αυτόματου πρωτοκόλλου (*blogroll*) που επιτρέπει στον κάθε συγγραφέα / ιδιοκτήτη να συνδέεται αυτόματα με τα blogs άλλων και να παρακολουθεί την ανανέωση του περιεχομένου τους.

Τα ιστολόγια εμφανίστηκαν για πρώτη φορά στην Αμερική στα τέλη της δεκαετίας του 1990, ως απλές σελίδες με υπερσυνδέσμους, από ανθρώπους που ήταν γνώστες της γλώσσας κατασκευής τους (*HTML, hypertext markup language*). Η μεγάλη τους εξάπλωση παρατηρείται το 2003 όταν η εταιρεία Google αγόρασε το blogger, λογισμικό κατασκευής ιστολογίων που διατίθεται δωρεάν στους χρήστες. Το 2004 τα ιστολόγια πλησιάζουν το ένα εκατομμύριο, δημιουργώντας έτσι μία «σφαίρα» (*Blogosphere*), εξίσου αχανή όσο και ο

---

<sup>1</sup> Πηγή: ιστολόγιο Νίκου Δήμου: <http://nikosdimou.blogspot.com>

παγκόσμιος ιστός. Καθημερινά δημιουργούνται 12.000 blog σε όλες τις γλώσσες του κόσμου με κυριότερες τα Αγγλικά, τα Γαλλικά, τα Πορτογαλικά και τα Περσικά.

Στην Ελλάδα, το Νοέμβριο του 2004 μετρήθηκαν 100 ενεργά, ενώ μία καταμέτρηση τον Απρίλιο του 2007 προσμετρά πάνω από 10.000<sup>2</sup>.

Τα ιστολόγια επιτελούν έναν αριθμό από λειτουργίες, σημαντικές για τους χρήστες τους. Ο Raquet (2002) αναφέρεται σε μερικούς από τους ρόλους που οι χρήστες έχουν αποδόσει σ' αυτά:

- επιλογή υλικού

Τα ιστολόγια σ' αυτή την περίπτωση λειτουργούν ως εργαλεία οργάνωσης ενός όγκου εξειδικευμένων δημοσιεύσεων που εστιάζουν σε ένα συγκεκριμένο τομέα ενδιαφέροντος. Οι πηγές αυτές, χωρίς τις οργανωτικές δομές που παρέχουν τα ιστολόγια, θα παρέμεναν διασκορπισμένες και δύσκολα ανακτήσιμες από τους ενδιαφερόμενους.

- προσωπική διαχείριση της γνώσης

Εδώ το ιστολόγιο λειτουργεί ως χρονολογικό αρχείο προσωπικών σκέψεων, αναφορών και άλλων σημειώσεων οι οποίες διαφορετικά θα χάνονταν ή θα ήταν αδύνατος ο συνδυασμός τους.

- διάλογος

στην περίπτωση των ομαδικών ιστολογίων –με πολλαπλούς συγγραφείς ή/και διαχειριστές-, η τεχνολογία των ιστολογίων εξελίσσεται ώστε να παρέχει τις πιο σύνθετες δυνατότητες ενός μέσου δημόσιου διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων.

- κοινωνική δικτύωση

κοινή πρακτική των συγγραφέων ιστολογίων είναι η αλληλοσύνδεση και αλληλοαναφορά μέσω ειδικών εφαρμογών λογισμικού (τεχνολογία RSS και news aggregators).

- καθοδήγηση ή «ανακατεύθυνση» της πληροφορίας (*information routing*)

Τα ιστολόγια ως σφαιρικό σύστημα (γνωστό και ως «μπλογκόσφαιρα» - αγγλικός όρος "*blogosphere*") φέρουν το πλεονέκτημα ότι επιτρέπουν στις πληροφορίες να κυκλοφορούν ελεύθερα σε διάφορες κοινότητες και πληθυσμιακές ομάδες.

Παράγοντες όπως ο ανοικτός χαρακτήρας των ιστολογίων από άποψη δομής και μορφής, η ευκολία χρήσης τους, ακόμα κι από άπειρους σχετικά χρήστες, και το γεγονός ότι πολλές τέτοιες εφαρμογές διατίθενται δωρεάν έχουν διευκολύνει την εξάπλωσή τους σε ένα εύρος χρηστών και τομέων. Η Bartlett-Bragg (ό.π.) αναφέρει σχεδιαστές λογισμικού, σχεδιαστές ιστοσελίδων, δημοσιογράφους, βιβλιοθηκονόμους, δικηγόρους, εκπαιδευτικούς και ειδικούς στη διαχείριση της γνώσης, ερευνητές και γενικότερα, άτομα με την επιθυμία να κοινοποιήσουν την άποψή τους σε ένα θέμα ή ζήτημα σε ένα ευρύ κοινό.

## 1.2 Περιγραφή ενός ιστολογίου

---

Ένα ιστολόγιο έχει τη μορφή ιστοσελίδας (εικόνα 1), χωρισμένης συνήθως σε δύο στήλες. Στην άνω αριστερή πλευρά της αναγράφεται η πιο πρόσφατη εγγραφή, ακολουθούμενη από τις προηγούμενες, σε αντίστροφη χρονολογική σειρά. Κάτω από τις εγγραφές υπάρχει ένα κουμπί που επιτρέπει το σχολιασμό τους. Οι εγγραφές επίσης αρχειοθετούνται αυτόματα κατά μήνα καταχώρησης στο δεξί μέρος της σελίδας. Η δεξιά στήλη συνήθως

---

<sup>2</sup> Πηγή για τις πληροφορίες αυτής της παραγράφου: <http://blogs.sync.gr>

περιλαμβάνει ένα λειτουργικό χαρακτηριστικό που επιτρέπει την αυτόματη ενημέρωση των τακτικών αναγνωστών του ιστολογίου για τυχόν ανανέωση του περιεχομένου του, χωρίς να χρειάζεται να επισκεφτούν τη σελίδα (πρωτόκολλο RSS). Τέλος, σύνηθες μέρος της δεξιάς στήλης είναι και ένα εργαλείο που επιτρέπει τη σύνδεση του blog με άλλα (*blogroll*).

**η πιο πρόσφατη εγγραφή**

**προφίλ του ιδιοκτήτη / συγγραφέα του blog**

**προηγούμενες εγγραφές σε αντίστροφη χρονολογική σειρά**

**επιλογή σχολιασμού σε εγγραφή άλλου**

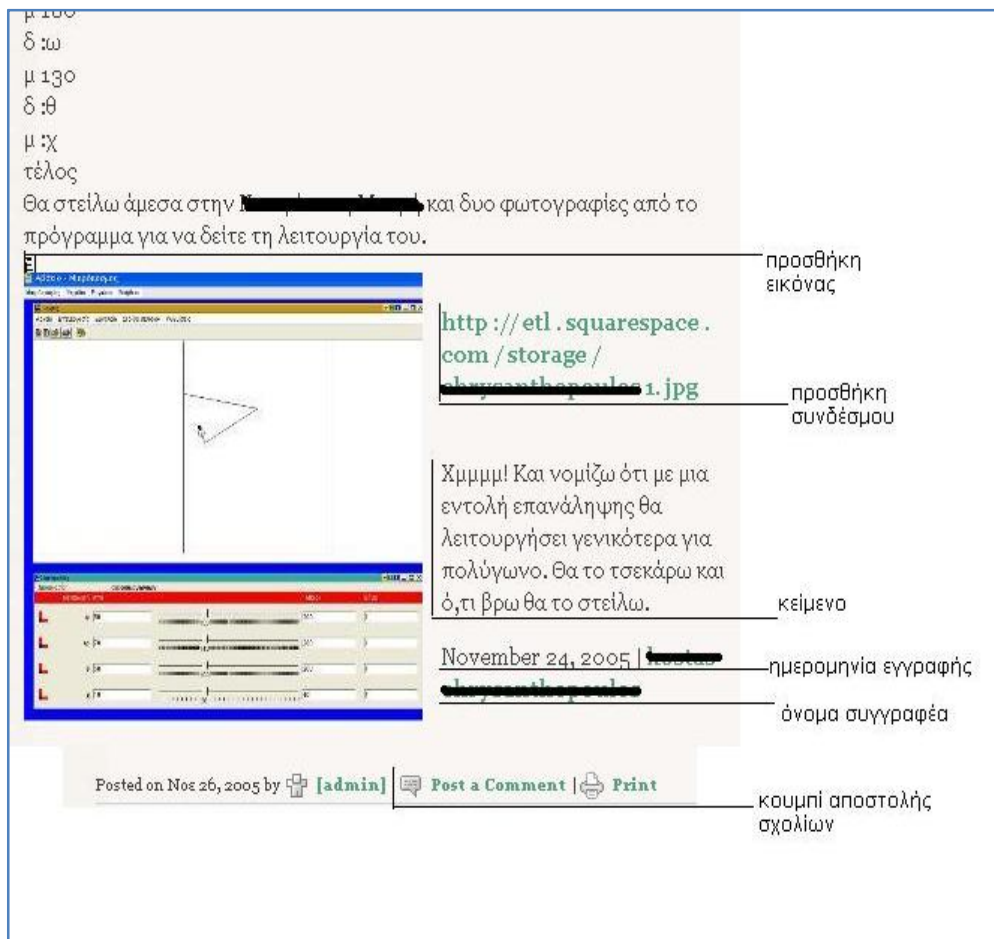
**εργαλείο "RSS"**

**λίστα από άλλα "συνδεδεμένα" blogs**

**οργάνωση αρχείων κατά μήνα**

ΕΙΚΟΝΑ 1: Τα μέρη ενός ιστολογίου

Μία τυπική εγγραφή έχει τα χαρακτηριστικά που φαίνονται στην εικόνα 3. Το κύριο σώμα της είναι ένα κείμενο του συγγραφέα, το οποίο μπορεί να πλαισιώνεται από ενεργούς υπερσυνδέσμους σε άλλη διαδικτυακή πηγή, εικόνες από διάφορα αρχεία του χρήστη ή ακόμη και υπερμέσα (αρχεία video ή mp3). Η εγγραφή καταλήγει με την ημερομηνία και ώρα δημοσίευσής της, και το όνομα του συγγραφέα. Το κουμπί αποστολής σχολίων βρίσκεται στο τέλος της, δίνοντας στους αναγνώστες δυνατότητα αλληλεπίδρασης με το κείμενο.



ΕΙΚΟΝΑ 2: Τα μέρη μιας εγγραφής

### 1.3 Είδη ιστολογίων

Τα ιστολόγια εμφανίζονται σε διάφορα είδη που εξυπηρετούν ποικίλους στόχους:

- Προσωπικά:

Αποτελούν μία μορφή εξωτερίκευσης και κοινωνικοποίησης. Μοιάζουν με προσωπικά ημερολόγια ως προς το ύφος γραφής, ωστόσο η ουσιαστική διαφορά τους μ' αυτά είναι ότι η έκφραση αυτή γίνεται σε ένα δημόσιο χώρο. Η θεματολογία τους καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα.

- Δημοσιογραφικά / ειδησιογραφικά

Συντηρούνται από ακτιβιστές δημοσιογράφους, δημόσια πρόσωπα και πολιτικούς. Η κατηγορία αυτή γνώρισε ιδιαίτερη άνθηση στην Αμερική μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, όταν οι πολίτες αναζήτησαν ειδήσεις και στοιχεία, την κρυμμένη αλήθεια για τα τρομοκρατικά γεγονότα, από τα επίσημα ΜΜΕ. Στην Ελλάδα, πολιτικά πρόσωπα και δημοσιογράφοι εφημερίδων έχουν τα δικά τους ιστολόγια για ενημέρωση του κοινού και επικοινωνία μ' αυτό.

- Θεματικά

Ανήκουν σε επίσημους συνήθως φορείς, (όπως σχολεία, πανεπιστήμια, ενώσεις), αλλά και ανεπίσημους (ομάδες ειδικού ενδιαφέροντος) και έχουν ως σκοπό την ανταλλαγή απόψεων, την επικοινωνία και την προώθηση της έρευνας.

- Ενημερωτικά / επαγγελματικά

Μπορεί να ανήκουν σε μία οποιαδήποτε εταιρεία που επιθυμεί να ενημερώνει τους καταναλωτές άμεσα και γρήγορα για υπηρεσίες που προσφέρει και να προωθήσει καινούρια προϊόντα. Μπορεί επίσης να ανήκουν σε ιδιώτη με βασική επιδίωξη την προβολή της δουλειάς του. Σ' αυτή την κατηγορία μπορούν να ενταχθούν και τα συμβουλευτικά blog, όπου ένας ειδήμονας παρέχει συμβουλές στους επισκέπτες του.

- Ομαδικά

Πέρα από τα προσωπικά ιστολόγια, υπάρχουν τα φιλικά (που φτιάχνονται και συντηρούνται από μια παρέα φίλων (*FriendBlog*), όπως και τα ομαδικά, που δημιουργούνται από μια κοινότητα ατόμων με τα ίδια ενδιαφέροντα ή επιδιώξεις.

Τα ιστολόγια επίσης κατηγοριοποιούνται ανάλογα με τον κύριο όγκο και χαρακτήρα του ψηφιακού τους περιεχομένου (π.χ.: *videoblogs, moblogs, MP3 blogs, photoblogs*), κ.ά.

#### 1.4 Εκπαιδευτικές χρήσεις των ιστολογίων

---

Από το 2000 που τα ιστολόγια έγιναν διαθέσιμα στο ευρύ κοινό έχει παρατηρηθεί μία εντυπωσιακά μεγάλη ποικιλία από χρήσεις τους στους χώρους της έρευνας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ειδικότερα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, όπου ως τότε η ασύγχρονη επικοινωνία πραγματοποιούνταν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ομάδων συζητήσεων ή συστημάτων διαχείρισης μαθημάτων, τα ιστολόγια εξυπηρέτησαν ένα εύρος διαφορετικών λειτουργιών, οι οποίες σε κάποιες περιπτώσεις επέκτειναν, και σε άλλες αντικατέστησαν τα πρϋυπάρχοντα διαδικτυακά εργαλεία επικοινωνίας (Farmer, 2004).

Η Farrell (2003) διακρίνει πέντε εκπαιδευτικές χρήσεις των ιστολογίων, κατατάσσοντάς τις σε σειρά αυξανόμενης δυσκολίας ως προς την εφαρμογή:

- αντικατάσταση της στατικής ιστοσελίδας του μαθήματος, σε μορφή εγγραφών του διδάσκοντα σε σχέση με το θέμα του μαθήματος
- παράθεση συνδέσμων και πηγών σχετικά με το μάθημα
- οργάνωση συζήτησης της τάξης
- οργάνωση σεμιναρίων, όπου οι φοιτητές συνθέτουν και αναρτούν περιλήψεις της εβδομαδιαίας μελέτης τους και τέλος,
- σχεδιασμός και διατήρηση προσωπικού ιστολογίου ως αντικείμενο του μαθήματος και κριτήριο αξιολόγησης των φοιτητών

Τα ιστολόγια, από την πλευρά του εκπαιδευτικού, μπορούν να αξιοποιηθούν και με τους τέσσερις τρόπους που έχουν διακρίνει οι Putnam & Borko (2000), δηλαδή ως εργαλεία:

- προσωπικής έρευνας και συμμετοχής σε επαγγελματικές κοινότητες
- διδακτικής συγκεκριμένων γνωστικών αντικειμένων
- οργάνωσης και αρχειοθέτησης υλικού
- αξιολόγησης τύπου ντοσιέ (*portfolio assessment*) των μαθητών

## 1.5 Ιστολογία, διάδραση και αναστοχασμός

---

### 1.5.1 Τα ιστολόγια ως κοινωνικό λογισμικό

---

Πρόσφατη έρευνα έχει δείξει ότι τα ιστολόγια ευνοούν μία νέα μορφή κοινωνικής διάδρασης στο διαδίκτυο (Marlow, 2004). Ειδικότερα έχει επισημανθεί η δυνατότητά τους να εμπλέκουν τα άτομα σε συλλογική δραστηριότητα, αναστοχασμό, διαμοιρασμό της γνώσης και διάλογο (Hiler, 2003, σε Williams & Jacobs, 2004). Προσφέρουν ένα «*αυθεντικό επικοινωνιακό κοινό, ορμώμενο από κίνητρα ενδιαφέροντος, το οποίο παρέχει συνεχή και ισχυρή ανατροφοδότηση, και ένα περιβάλλον ελεύθερης έκφρασης του οποίου η δημιουργική δυναμική δεν έχει ακόμη πλήρως εκτιμηθεί*» (Ward, 2004, σελ. 3).

Ο Boyd (2003) χαρακτηρίζει τα ιστολόγια ως ενδεικτικά εργαλεία «κοινωνικού λογισμικού» και αντιπαραθέτει τα χαρακτηριστικά τους μ' αυτά των συστημάτων διαχείρισης μαθημάτων. Υποστηρίζει ότι τα ιστολόγια υποστηρίζουν την επιθυμία των ατόμων να έρθουν σε επαφή με δική τους πρωτοβουλία και να σχηματίσουν ομάδες προκειμένου να πετύχουν προσωπικούς στόχους. Αντίθετα, κατά την προσέγγιση των ΣΔΜ τα άτομα τοποθετούνται σε ομάδες που καθορίζονται οργανωτικά ή λειτουργικά. Η κύρια διαφορά μεταξύ των δύο τρόπων οργάνωσης περιεχομένου είναι ότι σε μία τυπική επικοινωνία ΣΔΜ, οι συμμετέχοντες και το περιεχόμενο τοποθετούνται σε προκαθορισμένες περιοχές και οι εκπαιδευόμενοι αλληλεπιδρούν με την ύλη σε διακριτές ενότητες ή στιγμιότυπα, ενώ σε ένα ιστολόγιο, το περιεχόμενο (συμπεριλαμβανόμενων των σχολίων και υπερσυνδέσμων) θεωρείται ως οργανικό μέρος της παραγωγής του. Αυτή η ιδιότητα, κατά το Stowe Boyd, ευνοεί τη δημιουργία νέων κοινωνικών ομαδοποιήσεων και συμβάσεων. Στο ίδιο πνεύμα, η Bartlett-Bragg (2003, σελ. 321) τοποθετείται ως εξής:

*«Σε ένα ΣΔΜ οι πληροφορίες αποθηκεύονται και παρουσιάζονται βάσει μίας κεντρικής ιεραρχικής λογικής, στενά συνδεδεμένης με τον οργανισμό ή το ίδρυμα που διαθέτει το ΣΔΜ. Τα ιστολόγια, αντίθετα, είναι διανεμημένα, αλληλοσυνδεδεμένα, ανοικτά και ανεξάρτητα από κεντρικές δομές. Μέσω της χρήσης τους οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευόμενοι ενδυναμώνονται, κινητοποιούνται, ανατροφοδοτούνται και αλληλοσυνδέονται σε νέα μαθησιακά περιβάλλοντα, εξισορροπώντας την ένταση μεταξύ εξατομικευμένων και ομαδικών μέσων».*

### 1.5.2 Τα ιστολόγια ως μέσα αναστοχασμού

---

Το ιστολόγιο χαρακτηρίζεται ως αναστοχαστικό μέσο, χαρακτηρισμός που υποστηρίζεται και από το συσχετισμό του με τα ημερολόγια ή τη χρήση του ως τέτοιο (Farmer, 2004). Οι Mortensen and Walker (2002, σελ. 253), επικαλούμενοι την προσέγγιση του Heims για τους τρόπους που η λεκτική επεξεργασία επηρεάζει τη σκέψη υποστηρίζουν ότι: «*ο τρόπος με τον οποίο εκφράζεται κάποιος σε ένα ιστολόγιο αποκαλύπτει κάτι για τον τρόπο σκέψης του, το οποίο δε θα ήταν εμφανές σε κάποιο άλλο μέσον*».

Η πράξη της δημοσίευσης κατά τρόπο που το περιεχόμενο αρχειοθετείται αυτόματα, μπορεί να είναι σημείο συνεχούς αναφοράς και φέρει την ευθύνη και την προσωπική σφραγίδα του συγγραφέα ευνοεί την ανάπτυξη ενός ειδικού τρόπου έκφρασης (Ovarec, 2002). Αυτός έχει θεωρηθεί ότι ενθαρρύνει πιο βαθειά και εκτεταμένη γραφή σε σχέση με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τα fora ασύγχρονων συζητήσεων, τα οποία εξυπηρετούν πιο άμεσες

επικοινωνιακές ανάγκες (Herring κ.ά., 2004). Ειδικά τα προσωπικά ιστολόγια που διατηρούνται από τους μαθητές ή τους ενήλικους εκπαιδευόμενους έχουν συνδεθεί με την έμπνευση αναστοχαστικής γραφής και την ανάπτυξη αναλυτικών δεξιοτήτων (Carragher, 2003). Επίσης θεωρείται ότι υποστηρίζουν τη διατήρηση του ενδιαφέροντος σε ένα θέμα και την εμπλοκή του αναγνωστικού κοινού σε διαρκή διάλογο, ο οποίος καθοδηγεί με τη σειρά τη σκέψη και τη γραπτή έκφρασή της σε ένα ανώτερο ποιοτικά επίπεδο (Richardson, 2004). Τέλος, για τον εκπαιδευτικό, το προσωπικό ιστολόγιο συνιστά ένα μέσο έκφρασης, αλλά και κοινοποίησης της προσωπικής του παιδαγωγικής και των λαθάνοντων πεποιθήσεων που διαμορφώνουν το σκεπτικό της (Trafford, 2005).

Τα ιστολόγια έχουν χρησιμοποιηθεί στην εκπαίδευση ως εργαλεία γνωστικής ή/και επικοινωνιακής ανάπτυξης, στους τομείς της γλωσσοδιδασκτικής (Ward, 2004), της επικοινωνίας και δημοσιογραφίας (O' Donnell 2005), της βιβλιοθηκονομίας (Embrey, 2002), της νομικής<sup>3</sup> και της ακαδημαϊκής έρευνας (Mortensen & Walker, ό.π.). Στο πεδίο της επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, η σχετική έρευνα τείνει να επικεντρώνεται στη χρήση των ατομικών ιστολογίων ως αναστοχαστικών ημερολογίων (*reflective journals*), εργαλείων δηλαδή που από πολύ νωρίς έχουν σχετισθεί με τον αναστοχασμό και για δεκαετίες χρησιμοποιούνται γι' αυτό το σκοπό (Stiler & Philleo, 2003; Wagner, 2003). Η τάση αυτή συνάδει με το ευρύτερο φαινόμενο της χρήσης των ιστολογίων επί το πλείστον ως μέσων ατομικής έκφρασης (Herring κ.ά, ό.π.). Υποστηρίζεται ότι οι συλλογικές προσπάθειες δημοσίευσης και συντήρησης ιστολογίων είναι σχετικά σπάνιες (Farmer, 2004) και όταν γίνονται, λειτουργούν με βάση τη μετάδοση πληροφορίας, η οποία έπειτα πυροδοτεί συζητήσεις (υπό μορφή σχολιασμών), αλλά όχι διαλόγους (ό.π.).

Εξάλλου, ως προς τη χρήση των ιστολογίων για ομαδική εξερεύνηση και αναστοχασμό, επισημαίνονται πρακτικές δυσχέρειες υιοθέτησης των εργαλείων από επίσημα ακαδημαϊκά ιδρύματα, τα περισσότερα εκ των οποίων ήδη χρησιμοποιούν ειδικά συστήματα διαχείρισης μαθημάτων (Trafford, ό.π.). Αναφέρονται ειδικότερα δυσκολίες που αφορούν την απόφαση διάθεσης ή μη ατομικών ιστολογίων στο σύνολο των φοιτητών και του προσωπικού και την ασυμβατότητα με τα «κλειστά» περιβάλλοντα διαχείρισης μαθημάτων (ό.π.).

Τα ιστολόγια έχουν το χαρακτηριστικό να «προωθούν μία διαρκή μετάβαση μεταξύ της προσωπικής και κοινωνικής φωνής, εφόσον βρίσκονται στο όριο μεταξύ του προσωπικού και του κοινωνικού κόσμου» (Mortensen & Walker, 2002, σελ. 253). Ο Hastings (2003, σελ.1) επισημαίνει τη σύνθετη υπόσταση του ιστολογίου, το οποίο μπορεί να είναι «μία λίστα από ενδιαφέρουσες πηγές που ενημερώνεται τακτικά, ένα προσωπικό ημερολόγιο γεγονότων και σκέψεων, ή ένας συνδυασμός των παραπάνω (μεταξύ πολλών άλλων πραγμάτων)». Οι Mortensen & Walker (ό.π.) θεωρούν ένα ιστολόγιο επιτυχημένο, αν προωθεί την ένταση μεταξύ ατομικού και συλλογικού στοιχείου. Η ένταση αυτή και ο συνδυασμός των δύο κόσμων θεωρούνται χρήσιμα για το σχεδιασμό μαθησιακών εμπειριών που στοχεύουν στην ανάπτυξη του αναστοχασμού σε περιβάλλον ασύγχρονης επικοινωνίας. Επίσης χρήσιμο θεωρείται το χαρακτηριστικό που επισημαίνεται από τους Herring κ.ά (ό.π.), δηλαδή η ευέλικτη, υβριδική φύση του ιστολογίου, η οποία του επιτρέπει να στεγάζει διαφορετικά είδη λόγου και τρόπους έκφρασης ανάλογα με τις επικοινωνιακές ανάγκες των χρηστών.

---

<sup>3</sup> Για τη χρήση των ιστολογίων στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Harvard: <http://blogs.law.harvard.edu/about>



Ωστόσο, όπως φάνηκε και από την προβληματική γύρω από τη χρήση των εργαλείων ηλεκτρονικής μάθησης, η υιοθέτηση και διάθεση του τεχνολογικού εργαλείου από μόνη της δε διασφαλίζει πάντα τα επιθυμητά ή προβλεπόμενα αποτελέσματα. Σ' αυτό το πνεύμα υιοθετείται η άποψη του Marcus O' Donnell (2005, σελ. 1) σχετικά με την παιδαγωγική αξιοποίηση των ιστολογίων, ότι δηλαδή «δεν πρέπει να θεωρούνται απλά ως ένα διδακτικό μέσο, αλλά ως μία εγκαθιδρυμένη πρακτική που χρειάζεται να ευθυγραμμιστεί με συγκεκριμένες παιδαγωγικές και γνωστικές πρακτικές».

## BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bartlett-Bragg, A. (2003). Blogging to Learn, Knowledge Tree, διαθέσιμο σε : [http://www.flexiblelearning.net.au/knowledgetree/edition04/pdf/Blogging\\_to\\_Learn.pdf](http://www.flexiblelearning.net.au/knowledgetree/edition04/pdf/Blogging_to_Learn.pdf), τελευταία πρόσβαση: 14/3/2007

Carraher, D., 2003. Weblogs in Education, published on Wed, Apr 9, 2003 at : [http://blogs.law.harvard.edu/carraher/stories/storyReader\\$6](http://blogs.law.harvard.edu/carraher/stories/storyReader$6) [τελευταία πρόσβαση: 2/9/2005]

Farmer, J., (2004). Communication Dynamics: Discussion Boards, Weblogs and the Development of Communities of Inquiry in Online Learning Environments. In R. Atkinson, C. McBeath, D. Jonas-Dwyer & R. Phillips (Eds), *Beyond the Comfort Zone: Proceedings of the 21st ASCILITE Conference* (pp. 274-283). Perth, 5-8 December

Hastings, P. B. (2003). *Histories of the web log. Blogging Across the Curriculum* [Online]. διαθέσιμο σε: <http://mywebspace.quinnipiac.edu/PHastings/bac.pdf> τελευταία πρόσβαση: 2/11/2005

Herring, S. C., Scheidt, L. A., Bonus, S. & Wright, E. (2004). Bridging the gap: A genre analysis of weblogs. *Proceedings of the Thirty-seventh Hawaii International Conference on System Sciences (HICSS-37)*. Los Alamitos: IEEE Press.

Marlow, C. (2004). Audience, Structure and Authority in the Weblog Community, *International Communication Association Conference*, New Orleans, LA, May 2004

Mortensen, T., & Walker, J. (2002). Blogging Thoughts: Personal Publication as an Online Research Tool, In A. Morrison (ed.), *Research ICTs in Context*, Oslo: InterMedia : University of Oslo

O' Donnell, M., (2005). Blogging as Pedagogic Practice: Artefact and Ecology, *Blog Talk Downunder Conference*, 19-21 May 2005, Sydney, Australia

Paquet, S. (2003). Personal Knowledge Publishing and its Uses in Research, *Knowledge Board*, 10 January 2003, διαθέσιμο σε: <http://www.knowledgeboard.com/cgi-bin/item.cgi?id=96934&d=744&h=746&f=745>, τελευταία πρόσβαση: 29/9/2005

Richardson, W. (2004). Blogging and RSS: The "What's it?" and "how to" of Powerful New Web Tools for Educators, *InfoToday*, 11 (1), διαθέσιμο σε: <http://www.infotoday.com/MMSchools/jan04/richardson.shtml>, τελευταία πρόσβαση: 9/9/2008

Stiler, G. M. and T. Philleo. (2003). Blogging and Blogspots: An Alternative Format for Encouraging Reflective Practice Among Preservice Teachers, *Education* 123, 4, 789-97

Wagner, C. (2003). Put another (b)log on the wire: Publishing Learning Logs as Weblogs, *Journal of Information Systems Education*, 14(2), 131-132

Ward, J. M. (2004). Blog Assisted Language Learning (BALL): Push button Publishing for the Pupils, *TEFL Web Journal*, 3 (1)

Williams, J.B. & Jacobs, J. (2004). Exploring the Use of Blogs as Learning Spaces in the Higher Education Sector, *Australasian Journal of Educational Technology*, 20, (2), 232-247. [Online]. διαθέσιμο σε: <http://www.jeremybwilliams.net/AJETpaper.pdf>, τελευταία πρόσβαση: 17/5/2005

Trafford, P. (2005). Mobile Blogs, Personal Reflections and Learning Environments, *Ariadne*, 44, διαθέσιμο σε: <http://www.ariadne.ac.uk/issue44/trafford>, τελευταία πρόσβαση: 9/9/2008